

IDE4023 IDÉHISTORISK NÆRLESNING

MIDDELALDEREN:

SAMMENSATTE TEKSTER, TID OG TRANSCENDENS

Dette forskningsbaserte emnet undersøker det komplekse forholdet mellom sansene og sanseerfaring, fantasi og innlevelse og forståelser av tid og transcendens i middelalderens tekstkulturer.

Det er vanlig å hevde at sammensatte tekster er vår tids kommunikasjonsform. Sammensatte tekster, eller multimodalitet, sikter til et utvidet tekstbegrep som involverer skrift, lyd, bilde og film, der flere modaliteter benyttes for å få frem et budskap. I den forstand har kompleksiteten i dagens utvidede tekstbegrep interessante likhetstrekk med middelalderens tekstkulturer.

Tekster, bilder, arkitektur og ritualer i middelalderen siktet mot å overskride denne verdens spatiale og temporale restriksjoner og åpne mot det evige og hinsidige. Tegn, symboler, allegori, meditativ lesning, kirkebygg, men også sanselig persepsjon (syn, hørsel, berøring, lukt og smak) og iscenesettelser av fromme menn og kvinners kropper pekte mot en åndelig virkelighet som lå utenfor sansenes erfaring, men som likevel lot seg ane i det dennesidige. Men hvordan kunne man overskride og oppløse grensene for tid og rom, for her og nå? Hvilken rolle spilte sansene og sanseerfaringen? Hvordan kunne man se det usynlige, høre det usigelige og begripe det ubegripelige?

Gjennom nærlesninger av et utvalg originaltekster supplert med aktuell og teoretisk spisset sekundærlitteratur gir emnet historisk og analytisk forståelse av visualitet / multimodalitet, figurativ / narrativ tenkning og temporalitet i latinske kloster- og fromhetskulturer med vekt på perioden 400-1200.